



More Opportunities for Every Child

SPRAWOZDANIE KOŃCOWE



Photo by Gauram Arora, Unsplash

Maggiolini S., Molteni P., Aseda M. M., Averty M., Baquero E. T., Borowska B., Castelno E., Chmurzynska I., Ciprian Z., Czech Dysput A., d'Alonzo L., Del Mar Gomez M., Domagała-Zyśk E., Dudit C., Le Mouillour S., Legal J., Martynowska K., Monguzzi V., Osete Y., Potiron A., Sala R., Salas Labayen M. R., Smietanska B., Zanfroni E.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union



The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

PROJECT ID: 2019-1-IT01-KA202-007401

Partner





SPRAWOZDANIE KOŃCOWE

sierpień 2022 r.

AUTORZY:

Maggiolini S.¹, Molteni P., Aseda M. M., Averty M., Baquero E. T., Borowska B., Castelnovo E., Chmurzyńska I., Ciprian Z., Czech Dysput A., d'Alonzo L., Del Mar Gomez M., Domagała-Zyśk E., Dudít C., Le Mouillour S., Legal J., Martynowska K., Monguzzi V., Osete Y., Potiron A., Sala R., Salas Labayen M. R., Śmiateńska B., Zanfroni E.

Współfinansowany przez Program Erasmus+ Unii Europejskiej.



Wsparcie Komisji Europejskiej przy tworzeniu tej publikacji nie oznacza poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają opinie tylko autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nich zawartych.

¹ silvia.maggiolini@unicatt.it, Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano (IT)





Indeks

1. Wstęp

2. Opis projektu

3. Zarządzanie projektem

4. Wdrożenie

5. Zaangażowanie i wpływ

6. Rozpowszechnianie

7. Zrównoważony rozwój

8. Uwagi końcowe

1. Wstęp

W ostatnich latach obecność uczniów niepełnosprawnych i z różnego rodzaju trudnościami jest elementem stałym, jeśli nie stale rosnącym. Przyczynia się to do coraz większego skomplikowania zarządzania rzeczywistością edukacyjną, już od wieku przedszkolnego. Wraz z tym zjawiskiem konieczne jest rozważenie pewnych istotnych aspektów, zwłaszcza jeśli analizuje się je w odniesieniu do możliwych zastosowań w dziedzinie edukacji:

i) ostatnie badania w dziedzinie neuronauki przyczyniły się do lepszego zrozumienia rozwoju struktur mózgowych i podkreśliły rolę wczesnej interwencji edukacyjnej dla poznawczego, językowego, emocjonalnego i relacyjnego rozwoju dzieci. Sposoby, w jakie dorośli opiekują się dzieckiem, dzięki szerokiej gamie bodźców (komunikacja werbalna i niewerbalna), mają znaczący wpływ na proces rozwoju dziecka, nie tylko w zakresie umiejętności, ale także w budowaniu silnej i dobrze skonstruowanej osobowości (Conkbayir M., *Early Childhood and Neuroscience: Theory, Research and Implications for Practice*, Bloomsbury Academic Publishing, New York 2017; Center on the Developing Child at Harvard University, *Applying the Science of Child Development in Child Welfare Systems*, October 2016);

ii) Konieczność zapewnienia wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej jako priorytetowego celu w europejskiej polityce i opiece edukacyjnej (ECEC). Aby promować rozwój i wzmocnienie tych agencji, ważne jest zagwarantowanie nie tylko osiągnięcia parametrów ilościowych, ale także - i przede wszystkim - poprawy jakościowej. W tym zakresie bardzo ważnym aspektem jest możliwość szybkiego rozpoznawania oznak trudności już od pierwszych lat życia dziecka.

iii) Należy również wspomnieć o celach zrównoważonego rozwoju określonych dla Europy 2030, a konkretnie o punkcie 4. poświęconym potrzebie "Zapewnienia wysokiej jakości, sprawiedliwej i równej edukacji, włączającej i możliwości uczenia się dla wszystkich" oraz o celu 4.2, w którym wyszczególniono pojawiający się tu punkt ciężkości: "Do 2030 r. upewnić się, że wszystkie dziewczynki i chłopcy mają dostęp do jednego wysokiej jakości wczesnego rozwoju dziecka, niezbędnej opieki i dostępu do przedszkola, aby były gotowe do edukacji podstawowej".

Projekt More Opportunities for Every Child (MOEC) koncentrował się na domenie "wczesnego wykrywania trudności" we wczesnej edukacji uczniów w przedszkolu we Włoszech, Francji, Hiszpanii i Polsce, a jego ogólnymi celami były:

- 1) badanie i przegląd aktualnej polityki wczesnego wykrywania trudności dziecka w przedszkolach w poszczególnych krajach;
- 2) wymiana praktyk edukacyjnych, doświadczeń i wiedzy w zakresie wczesnego wykrywania trudności dziecka w przedszkolach szkołach;
- 3) zaprojektowanie pakietu szkoleniowego dla nauczycieli przedszkoli w celu rozwinięcia specyficznych kompetencji pedagogicznych pozwalających im na wczesne wykrywanie trudności u dzieci;
- 4) opracowanie zestawu narzędzi edukacyjnych wspierających obserwację nauczycieli w celu właściwego wykrywania trudności i dalszego przekazywania informacji rodzicom i specjalistom;



- 5) stworzyć stronę internetową z Otwartymi Zasobami Edukacyjnymi wypracowanymi w ramach projektu, które będą wspierać zarówno edukację dzieci z niepełnosprawnością i trudnościami, jak i codzienne działania nauczycieli w skali międzynarodowej.

Projekt finansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Erasmus Plus Key Action 2, Strategic Partnerships, prowadzony przez głównych badaczy, dr Silvię Maggiolini i dr Paolę Molteni, angażuje wielu partnerów z Włoch, Francji, Polski i Hiszpanii.

Chociaż wymagania każdego kraju były inne, co wymagało starannego dostosowania oryginalnych materiałów opracowanych przez zespół CeDisMa do ich specyficznych potrzeb, tym, co łączyło wszystkie aspekty projektu, była chęć poprawy wsparcia edukacyjnego dla dzieci i nauczycieli w przedszkolu, a także ich ogólnych doświadczeń w szkole i ich wyników.

Rozpoczynając się w 2019 roku i trwając przez trzy lata, projekt MOEC przemierzył kilka etapów, takich jak badania bazowe, pilotaż materiałów szkoleniowych oraz uruchomienie strony internetowej i aplikacji WebApp, a także obejmował szereg międzynarodowych spotkań w Hiszpanii, Włoszech, Francji i Polsce. Obejmowały one szereg działań akademickich i praktycznych, w tym konferencje, podczas których informacje o projekcie były przekazywane nauczycielom, badaczom i rodzicom.

W projekcie "Więcej możliwości dla każdego dziecka" wykorzystano teorię wspólnot praktyk i metodologię partycypacyjną, aby poinformować o praktykach współpracy i partycypacji w projekcie.

Partnerzy opracowali wszystkie materiały we współpracy z nauczycielami przedszkoli, grupami referencyjnymi ekspertów, pracownikami władz regionalnych i nauczycielami. Poprzez iteracyjne podejście do rozwoju, obejmujące informacje zwrotne od osób prowadzących szkolenia i innych interesariuszy w trakcie tworzenia narzędzi obserwacyjnych i aplikacji internetowej, zespół projektowy zapewnił, że wszystkie treści są jasne i przystępne oraz odpowiednie dla lokalnego kontekstu edukacyjnego i praktyków w krajach partnerskich. Prawie 250 pracowników szkół we wszystkich czterech krajach wzięło udział w tym szkoleniu.

Ewaluacje wskazują, że szkolenie i materiały webapp wykazują wrażliwość na lokalny i krajowy kontekst realizacji i stanowią podstawę do dalszego rozwoju organicznego. Projekt wywarł wpływ na samych członków zespołu, na personel szkolny i terapeutyczny we wszystkich czterech zaangażowanych krajach, a także doprowadził do tego, że praktycy udoskonaili swoją praktykę w zakresie zaspokajania potrzeb lepszej obserwacji dziecka w przedszkolu. Praca zaowocowała trwałym modelem dobrej praktyki wczesnej edukacji w krajach partnerskich i wniosła wkład w lokalną, krajową i międzynarodową wiedzę, umiejętności i doświadczenie. Projekt miał zatem pozytywny wpływ na organizacje uczestników i systemy polityki, a także na osoby bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane w projekt. Wyniki projektu zostały szeroko rozpowszechnione poprzez media społecznościowe, publikacje, raporty, konferencje i warsztaty.



2. Opis projektu

2.1. Wstęp

Projekt rozpoczął się od potrzeby wykrytej przez wieloletnie doświadczenie szkoleniowe i doradcze uczelni wiodącej projektu (UCSC), aby wspierać rozwój umiejętności nauczycieli przedszkolnych. W tej szkole nauczyciele muszą zmierzyć się z rzeczywistością, która stała się coraz bardziej złożona i radzić sobie z nią. Według danych opublikowanych przez włoskie Ministerstwo Edukacji już w 2019 roku (Źródło: MIUR - DGCASIS - Information Heritage Management and Statistics Office-2019), można zauważyć wyraźny trend, który w ostatnich latach charakteryzował włoski krajobraz szkolny, a związany ze stałym wzrostem orzeczeń o niepełnosprawności. W szczególności w przedszkolach, pomiędzy a.s. 1997/1998 a a.s. 2017/2018 liczba dzieci z niepełnosprawnością wzrosła z 0,8% ogółu uczniów do 2,1%

Projekt MOEC wyszedł więc od tych potrzeb, mając na celu wsparcie umiejętności nauczycieli przedszkolnych w złożonym zadaniu: wyważenia z jednej strony potrzeby wczesnego rozpoznania ewentualnych dysharmonii rozwojowych u dzieci, a z drugiej strony ryzyka poddania się nadmiernej medykalizacji ewentualnych kruchości rozwojowych, które zamiast tego wymagają uwagi z odpowiednią wiedzą pedagogiczną. Stwierdzenia te mają szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadku wykrycia pewnych trudności lub opóźnień w rozwoju dziecka, które wymagają uwagi bez konieczności przyjmowania perspektywy medycznej lub sanitarnej.

Realizacja narzędzi pedagogicznych do obserwacji i wykrywania ewentualnych trudności rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym miała na celu odpowiedzieć, poprzez różne działania projektowe, na te pojawiające się potrzeby.

Głównym celem projektu jest promowanie dobrych praktyk w zakresie wczesnego wykrywania ewentualnych trudności dziecka w wieku 3-6 lat, określenie instrumentów edukacyjnych wspólnych dla instytucji partnerskich na poziomie międzynarodowym. Bardziej szczegółowymi celami projektu MOEC były:

1. Rozwijanie, poprzez specjalne szkolenia, umiejętności obserwacyjnych nauczycieli szkół biorących udział w projekcie.
2. Uświadomienie znaczenia odpowiedniej obserwacji oraz nabywania obowiązków w zakresie związanym z edukacją.
3. Promowanie jedności celów w zespole wychowawczo-dydaktycznym: celem jest wnikliwe prowadzenie dziecka z każdej perspektywy.
4. Osiągnięcie, pomiędzy podmiotami partnerskimi (uniwersytetami i zaangażowanymi szkołami), wspólnej definicji narzędzia do wczesnego wykrywania ewentualnych trudności u dzieci oraz protokołu jego stosowania, który uwzględnia specyfikę kontekstu
5. Eksperymentowanie z wykorzystaniem narzędzia w różnych kontekstach
6. Przedstawienie dobrych praktyk pracy
7. Promowanie relacji z rodzinami, w orientacji współodpowiedzialności za edukację



Wszystkie te pierwotne cele projektu zostały spełnione. Partnerstwo MOEC składało się z 11 partnerów, w tym uniwersytetów oraz publicznych i prywatnych przedszkoli i "istituti comprensivi" (okręgów szkolnych). Partnerzy pracowali razem poprzez zaplanowaną regularną komunikację i działania, takie jak spotkania projektowe; seminaria, konferencje, warsztaty i grupy referencyjne ekspertów, a także z decydentami i praktykami w każdym kraju partnerskim, aby wspólnie opracować i dostarczyć szereg zasobów szkoleniowych.

Promowano wiele działań. Przede wszystkim zidentyfikowano rzeczywiste potrzeby szkoleniowe nauczycieli przedszkoli biorących udział w projekcie. Analiza potrzeb edukacyjnych stanowi fundamentalny temat, zwłaszcza w czasach, gdy oferta zawodowa jest szeroka i różnorodna, zarówno w formie obecności, jak i w trybie blended.

Analiza potrzeb edukacyjnych mieści się w programie badawczym przyjmującym ustrukturyzowaną metodologię, zgodną z dwojakim wymogiem samego badania: uzyskania odpowiedzi jakościowych, które nadawałyby sens rzeczywistym potrzebom szkoły i jej profesjonalistów, a jednocześnie uzyskania, poprzez jak największą liczbę uczestników, danych ilościowych.

Bardziej szczegółowo cele tego badania można podsumować w następujący sposób:

- przeprowadzenie wczesnej identyfikacji know-how posiadanego przez nauczycieli, w zakresie zbadania ich wcześniejszych doświadczeń edukacyjnych;
- określenie potrzeb nauczycieli w odniesieniu do konkretnego zagadnienia - np. wczesnego wykrywania trudności - które uważają za istotnie ważne, nie tyle pod względem merytorycznym, co w odniesieniu do metodyki interwencji wychowawczej, którą uznają za jakościowo skuteczniejszą.

Następnie zrealizowano szkolenie, które ze względu na wybuch pandemii zostało przeprowadzone prawie w całości online, poprzez spotkania na żywo, które były również nagrywane na wideo, aby umożliwić jak największe rozpowszechnienie treści szkoleniowych nawet wśród nauczycieli nie biorących bezpośrednio udziału w projekcie.

Poruszane tematy były następujące: "Zacznijmy od nas: zespół wychowawczy jako pierwszy zasób w szkole"; "Etapy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym dla prawidłowego odczytania wszelkich zaburzeń i trudności"; "Metapoznanie: strategie, działania i narzędzia dla każdego"; "Jak i kiedy obserwować dziecko: w kierunku konstrukcji narzędzia operacyjnego". Do realizacji tego szkolenia zostali zaangażowani specjaliści z różnych dyscyplin, aby w znaczący sposób dotrzeć do potrzeb szkoleniowych nauczycieli (pedagodzy, nauczyciele, neuropsychiatra, psychometrysta)

Działania, w których projekt jest zorganizowany, były ukierunkowane na osiągnięcie ogólnych celów i zadań, na które jest podzielony. Konkretnie, kluczowymi produktami MOEC były:

1. Raport o stanie techniki (O1) dotyczący edukacji i opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym we wszystkich czterech krajach oraz przegląd UE (napisany w języku angielskim i przetłumaczony na każdy język narodowy).



2. Szkolenie na temat wczesnej edukacji i wykrywania trudności u dzieci w przedszkolu (O2), przeprowadzone w odpowiednim czasie we wszystkich czterech krajach w obecności i online, pomimo nadchodzącej pandemii.
3. Raporty z zapewnienia jakości (O3 - O5), podstawowy przegląd tego, jak szkolenia i realizacja projektu były prowadzone w sposób skoordynowany i efektywny (napisane w języku angielskim i przetłumaczone na każdy język narodowy).
4. Opracowanie Zestawu Narzędzi Obserwacyjnych (O4), głównego produktu wszystkich działań projektu MOEC. Zestaw narzędzi został najpierw opracowany do użytku "pen-and-paper", a następnie został przekształcony w aplikację internetową, która jest bardziej dostępna i użyteczna dla nauczycieli i pracowników szkoły.
5. Rozwój strony internetowej (O6), cyfrowego repozytorium Open-Source informacji, zasobów i materiałów w językach używanych w projekcie MOEC, w tym narzędzia Observation webapp.
6. Sprawozdanie końcowe i rozpowszechnianie (O7), w tym szczegółowy opis tego, co zostało zrobione, do rozpowszechniania i wykorzystania w sposób trwały (napisane w języku angielskim i przetłumaczone na każdy język krajowy).

W projekcie wykorzystano doświadczenie i wiedzę wypracowaną dzięki stworzeniu włoskiego programu szkoleń i narzędzi obserwacyjnych FISM, który został opracowany w latach 2015-2017 przez zespół UCSC-CeDisMa. Program UCSC został opracowany poprzez innowacyjny model partnerstwa, w którym wiele szkół współpracowało w celu opracowania wspólnego etosu i wizji edukacji w zakresie autyzmu, co połączyło sektor publiczny, prywatny i wolontariat. Otrzymał on doskonałą ocenę, z wyraźnymi dowodami na poszerzenie wiedzy, zrozumienia i praktyki osób zajmujących się autyzmem. Publikacja została wykonana przez zespół CeDisMa w 2017 roku i była przewodnikiem do rozpoczęcia i wdrożenia całego projektu MOEC na arenie międzynarodowej.

Metody osiągnięcia celów projektu MOEC opierały się na adaptacji i tłumaczeniu materiałów stworzonych we Włoszech, jak również wyciągniętego z doświadczeń raportu State of the Art przeprowadzonego w kraju przez każdy zespół uniwersytecki, a także poprzez rozwijanie ścisłej pracy zespołowej w tłumaczeniu włoskich materiałów obserwacyjnych na język polski, hiszpański i francuski, przy czym członkowie zespołu IT doradzali w tym procesie.

Materiały były opracowywane i weryfikowane poprzez iteracyjny proces współpracy członków zespołu i uzyskiwania informacji zwrotnych od eksperckich grup referencyjnych w każdym kraju, a w szczególności poprzez konsultacje z profesjonalistami szkolnymi i specjalistami ds. rozwoju dziecka (takimi jak pediatrzy, logopedzi, lekarze neuropsychiatry) przy tworzeniu materiałów szkoleniowych i narzędzi obserwacyjnych.

Po procesie recenzji, materiały szkoleniowe zostały dostarczone w każdym kraju i były wykorzystywane przez lokalne zespoły. Informacje zwrotne z tego etapu stanowiły podstawę do dalszego rozwoju materiałów obserwacyjnych. Po zakończeniu dostarczania materiałów szkoleniowych zespoły rozpoczęły opracowywanie spójnych narzędzi obserwacyjnych, przy czym nauczyciele szkolni aktywnie uczestniczyli w każdej sesji przeglądowej, a członkowie zespołu odpowiednio udoskonalali narzędzia. Wraz z nadejściem pandemii wirusa Covid-19, po której nastąpiło masowe zamknięcie szkół, zespół MOEC wyraził głęboką zgodę na opracowanie zasobów



internetowych (WebApp), które pozwolą na korzystanie z narzędzi obserwacyjnych w sposób cyfrowy i współdzielony, a nie tylko w trybie "pióro i papier".

Opinie nauczycieli wskazywały, że szkoleniowy program edukacyjny i cyfrowe narzędzie obserwacji były wartościowe, na wysokim poziomie, z odpowiednią równowagą informacji teoretycznych i praktycznych porad i zasobów. Nauczyciele stwierdzili, że są teraz w stanie lepiej obserwować dzieci w klasie i w porę wykrywać trudności, a szkolenie i aplikacja internetowa wpłynęły na ich codzienną praktykę. W wyniku projektu MOEC szkoły i praktycy poprosili o dalszą współpracę z organizacjami partnerskimi, a we wszystkich czterech krajach opracowano trwały model dalszego rozwoju szkolenia i aplikacji internetowej do obserwacji.

Projekt był innowacyjny w pięciu kluczowych aspektach. Obejmowały one:

1) Sposób, w jaki program rozwoju zawodowego był oparty na badaniach naukowych.

Rozwój szkolenia był oparty na badaniach podstawowych. Przed opracowaniem materiałów szkoleniowych zbadano aktualne praktyki wczesnej edukacji we Włoszech, Hiszpanii, Polsce i Francji. Obejmowało to badanie przepisów prawnych dotyczących wczesnej edukacji, edukacji specjalnej i wykrywania trudności oraz ich aktualnego stosowania; badanie aktualnych praktyk w placówkach edukacyjnych oraz identyfikację postaw dotyczących obserwacji klasy i potrzeb szkoleniowych nauczycieli i wychowawców pracujących w przedszkolu. Wyniki tych badań posłużyły do opracowania treści szkolenia (O2) i narzędzia obserwacji (O4 i O6).

2) Silna metodologia partycypacyjna oraz zaangażowanie specjalistów i personelu pozaszkolnego we wszystkich czterech krajach.

Włączenie do programu nauczycieli przedszkolnych i specjalistów od wczesnej edukacji zaoferowało nową perspektywę dla zrozumienia kontekstów przedszkolnych we wszystkich czterech krajach, z nadzieją, że będzie to początek aktywnego zaangażowania. We Włoszech nauczyciele SENCO, logopeda, neuropsychiatra i lekarze pediatrzy byli zaangażowani w szkolenia i grupy fokusowe w celu opracowania narzędzia obserwacji, pracowali nad projektem i było to instrumentalne wsparcie dla całego zespołu, aby rozważyć, jak skutecznie rozwijać nowe perspektywy wczesnej edukacji.

We Francji w programie uczestniczył jeden specjalista ds. wczesnego rozwoju. Przejrzał on wszystkie materiały i zaoferował swoją opinię, uczestniczył w jednym spotkaniu ponadnarodowym (TM2), wziął udział w jednym wydarzeniu mnożnikowym, ale przede wszystkim zaoferował swoje jasne poglądy i pomógł zespołowi spojrzeć z perspektywy nowych narzędzi obserwacyjnych dla klasy, związanych z tym, co już istnieje w kraju. Inni członkowie społeczności naukowej w Hiszpanii i Polsce również zaoferowali swoje wsparcie i pomoc w programie lokalnym zespołom. Obejmowało to profesorów w zakresie metodologii badań oraz rodziców udzielających feedbacku na temat tego, co zostało zaobserwowane.

3) Praktyki współpracy

Tworzenie programów szkoleniowych dla nauczycieli koncentrowało się na dwóch celach: czerpaniu z solidnych podstaw merytorycznych oraz zapewnieniu, że materiały będą reprezentować i ucieleśniać jasne wyobrażenia o tym, co stanowi skuteczną, dobrą praktykę wczesnej edukacji w przedszkolu. W ten sposób daliśmy praktykom, nauczycielom i specjalistom możliwość kształtowania programów szkoleniowych w taki sposób, aby były one dla nich istotne i dostępne,



podczas gdy badacze zyskali możliwość rozwijania swojej wiedzy poprzez zrozumienie problemów i praktyk praktyków oraz naukę zastosowania złożonych wyników badań w praktyce w przystępny sposób.

To podejście oparte na wspólnocie praktyki odegrało bardzo skuteczną rolę w umożliwieniu efektywnej realizacji projektu. Stanowiło ono odejście od tradycyjnych koncepcji transferu wiedzy (od badaczy do praktyków), a nawet wymiany wiedzy (wzajemność między badaczami i praktykami) w kierunku znacznie bardziej wspólnego i opartego na współpracy przedsięwzięcia, w którym wiedza i wyniki były opracowywane z praktykami poprzez proces współtworzenia wiedzy.

4) Opracowanie trwałego modelu obserwacji i terminowego wykrywania trudności dziecka w przedszkolach, który może być pomocny dla osób w innych krajach.

Zespół projektowy MOEC był od początku zaangażowany w rozwój trwałego modelu obserwacji i terminowego wykrywania trudności dzieci w przedszkolach, tak aby projekt mógł być kontynuowany po zakończeniu finansowania przez UE. Udało się to osiągnąć i program szkoleniowy jest nadal realizowany we Włoszech, Francji, Polsce i Hiszpanii, a strona internetowa i aplikacja są utrzymywane we wszystkich krajach.

5) Metodyka oceny pracy zespołu.

Oprócz ewaluacji spotkań międzynarodowych i wydarzeń mnożnikowych, projekt wykorzystał metodologię Focus Group do oceny wyników projektu. Ramy te stanowią ocenę metodą badawczą, czerpiącą zarówno z danych ilościowych, jak i jakościowych. Wykorzystanie grup fokusowych było szczególnie ważne dla zespołu, ponieważ dało członkom zespołu i innym uczestnikom możliwość refleksji nad ich własnym uczeniem się w trakcie trwania projektu, jak również możliwość zidentyfikowania kluczowych momentów uczenia się oraz najsilniejszych działań edukacyjnych w ramach projektu.



3. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

3.1. Wskaźniki osiągnięć

Wskaźniki osiągnięć dla projektu koncentrowały się na spełnieniu starannie nakreślonych celów i produktów intelektualnych. Opracowaliśmy kombinację ilościowych i jakościowych sposobów pomiaru poziomu sukcesu naszego projektu. Kluczowe założenia zewnętrznego pomiaru sukcesu projektu zakładały, że powinien on mieć wpływ na naszych docelowych odbiorców w zakresie i) zwiększenia świadomości na temat wczesnej edukacji; ii) doprowadzenia do lepszego zrozumienia, wiedzy i umiejętności profesjonalistów oraz iii) doprowadzenia do lepszej praktyki obserwacji i wsparcia. Ponadto, rozpowszechnianie wyników i pracy projektu oraz zapewnienie, że dotarł on do ludzi, było również wskaźnikiem sukcesu.

Jednym z elementów sukcesu projektu jest to, że powinien on wpływać na samych członków projektu i zwiększać ich wiedzę, umiejętności i zrozumienie. Członkowie projektu byli zaangażowani w specjalną grupę fokusową na koniec każdego spotkania międzynarodowego, która uchwyciła zmiany w ich umiejętnościach, wiedzy i zrozumieniu. Ponadto, przeprowadziliśmy warsztaty oraz zaangażowaliśmy się w obserwację i badania w przedszkolu podczas wszystkich czterech spotkań międzynarodowych, które uchwyciły transformacyjny wpływ projektu na członków zespołu, jak również innych interesariuszy.

Jakościowe wskaźniki osiągnięć zostały również uchwycone poprzez zaangażowanie grup referencyjnych ekspertów w rozwój materiałów szkoleniowych i obserwacyjnych, poprzez angażowanie ich w udzielanie informacji zwrotnych na temat projektów materiałów, abyśmy mogli je ulepszyć w taki sposób, aby były jak najbardziej odpowiednie.

Dalsze wskaźniki jakościowe pozwoliły uchwycić wpływ szkolenia na uczestników poprzez zebranie informacji zwrotnych dotyczących ich reakcji na szkolenie, w tym opisujących, czego się nauczyli. Przeanalizowaliśmy te informacje zwrotne i napisaliśmy raporty podsumowujące wnioski z nich płynące. Wskaźniki osiągnięć były również mierzone poprzez uchwycenie liczby osób, które zaangażowały się w projekt w znaczący sposób oraz poprzez uchwycenie głębi wpływu i zmian w uczestnikach w wyniku zaangażowania w projekt.

Ilościowe mierniki sukcesu obejmowały liczbę osób, które przeczytały naszą stronę internetową oraz inne materiały cyfrowe i drukowane; liczbę osób, które uczestniczyły w wydarzeniach mnożnikowych oraz w szkoleniach MOEC na wszystkich poziomach. Po uruchomieniu strony internetowej z zasobami projektu i aplikacji internetowej, monitorowaliśmy również liczbę wejść i pobrań zasobów z tej strony.

Oprócz tych mechanizmów istniał szereg mechanizmów raportowania podczas opracowywania produktów intelektualnych. Na przykład, członkowie projektu pisali raporty w kluczowych punktach rozwoju rezultatów projektu. W przypadku Produktu Intelektualnego 1 obejmowało to dzielenie się różnymi projektami kwestionariuszy i harmonogramów wywiadów, projektami przeglądów polityki, ekspertów i literatury. Dla Produktu Intelektualnego Drugiego, zaadaptowane i przetłumaczone materiały projektowe były dzielone z koordynatorem projektu i zespołem głównym; krótkie raporty były składane na temat oceny materiałów i podsumowania postępów były robione przed każdym spotkaniem.



4.2. Działania w zakresie wdrażania i monitorowania

Zgodnie z umową o dofinansowanie i pierwotną ofertą, wprowadziliśmy szereg działań monitorujących, aby ocenić, w jakim stopniu projekt spełniał swoje cele. Podejście oparte na wspólnocie praktyk informowało o naszym podejściu do zarządzania projektem i odegrało wysoce skuteczną rolę w umożliwieniu efektywnej realizacji projektu. Projekt był realizowany poprzez organizowanie czterech spotkań międzynarodowych (co najmniej jedno w roku), regularnych spotkań całych zespołów co 6-8 tygodni oraz regularnych spotkań zespołów podstawowych co 3-4 tygodnie, a także spotkań zespołów specyficznych dla danego projektu, w zależności od potrzeb związanych z pracą nad konkretnym produktem intelektualnym. Na przykład, był zespół pięciu osób pracujących razem nad planowaniem MOEC WebApp. W jego skład wchodziło dwóch pracowników naukowych i jeden pracownik ILAB (departament ICT) z Uniwersytetu Cattolica del Sacro Cuore (UCSC), dwóch nauczycieli z Włoch i trzech wykładowców z innych krajów. Spotykali się oni regularnie poprzez dyskusje w zespołach, aby rozwijać WebApp, a także komunikowali się za pomocą poczty elektronicznej.

Spotkania głównych zespołów oraz spotkania całych zespołów służyły jako sposób monitorowania i kierowania. Pięć osób stanowiło zespół podstawowy przez cały czas trwania projektu i składało się z głównego badacza, kierowników całego projektu oraz trzech kierowników projektów we Francji, Hiszpanii i Polsce. Nie był to mechanizm monitorowania sam w sobie, ponieważ został stworzony w celu wspierania i umożliwiania, ale działał jako mechanizm oceny postępów i diagnozowania, jaki poziom wsparcia był potrzebny, aby osiągnąć wyniki projektu.

Uzgodniono również, że w celu zmniejszenia ilości czasu potrzebnego na sporządzanie protokołów, zostaną one uproszczone do głównie punktów działania, a poszczególni członkowie zespołu będą sporządzać własne notatki podczas spotkań, w zależności od potrzeb. Koordynator UCSC wysyłał przeważające punkty działania bezpośrednio po zakończeniu każdego spotkania do wszystkich referentów. W latach 2021 i 2022 pozostał ten sam szeroki schemat.

W projekcie na każdym spotkaniu odnotowywano protokoły i punkty działania, a także wysyłano wcześniej członkom projektu raporty podsumowujące. Dаты tych spotkań były planowane i uzgadniane z partnerami z wyprzedzeniem, co jest dobrą praktyką i pomaga zapewnić dobry poziom frekwencji. W razie potrzeby zaplanowano dodatkowe spotkania ad hoc, aby zająć się konkretnymi kwestiami lub wydarzeniami.

Do wsparcia zarządzania projektem i udostępniania dokumentów wykorzystaliśmy konto Google Drive. Wszyscy partnerzy mogli umieszczać i przeglądać dokumenty (z wyjątkiem informacji poufnych, takich jak umowy). Prawa do edycji zostały ograniczone do głównego zespołu kierowników projektu, dzięki czemu zapewniono jasne protokoły zarządzania dokumentami i kontroli wersji.

W celu zaoszczędzenia czasu podczas spotkań zespołów podstawowych, poszczególne zespoły zostały zachęczone do napisania i przesłania pocztą elektroniczną podsumowania kluczowych działań, które miały miejsce od poprzedniego spotkania, a także podkreślenia wszelkich punktów do dyskusji, które mogą być wymagane podczas spotkania.



Ponadnarodowe spotkania projektowe odbyły się cztery razy (jedno zdalnie w maju 2020 r. ze względu na sytuację związaną z koronawirusem w Europie) i obejmowały cały zespół projektowy, z reprezentacją wszystkich organizacji partnerskich. W tych ponadnarodowych spotkaniach brał udział cały szerszy zespół. Każda organizacja partnerska miała swoich przedstawicieli na każdym spotkaniu ponadnarodowym. Monitorowanie odbywało się również poprzez ustalanie kluczowych terminów, w których partnerzy musieli składać timesheety i podsumowania finansowe. Oprócz zarządzania komunikacją w całym zespole MOEC, podobne systemy zostały stworzone dla każdego z zespołów francuskich, hiszpańskich i polskich, aby ułatwić komunikację między nimi. Szkoła Salesianas (ES) nie mogła być obecna na ostatnim spotkaniu w Mediolanie (czerwiec 2022) z powodu pilnych problemów związanych ze szkołą. Uczestnicy szkoły byli w stanie uczestniczyć w każdym spotkaniu i Multiplier wydarzył się w Mediolanie poprzez połączenie online w Teams.

4.3. Język i inne kwestie

Ważną kwestią w trakcie realizacji projektu były różne języki: Angielski, włoski, francuski, hiszpański i polski. Podczas gdy angielski był głównym językiem używanym podczas spotkań głównych lub spotkań całego zespołu, wielu członków zespołu - z których wielu posługiwało się nim biegle - przyjęło na siebie rolę tłumaczy dla tych, którzy mniej biegle posługiwali się jednym z języków. Podczas spotkań multiplikatorów w Hiszpanii, Polsce i we Włoszech uczestnicy mieli możliwość skorzystania z tłumaczenia symultanicznego.

Podobnie, gdy organizowano wizyty w szkołach, zawsze były one organizowane w taki sposób, aby w każdej grupie znajdowali się członkowie zespołu, którzy w razie potrzeby mogli tłumaczyć. Członkowie zespołu dbali też o to, by podczas prezentacji i spotkań używać uproszczonego języka.

Ze względu na zbliżającą się pandemię Covid-19, w marcu 2020 r. kierownik projektu przeorganizował planowanie i strukturę spotkań na ten rok, aby ułatwić dzielenie się informacjami w sposób proporcjonalny i odpowiedni, a jednocześnie zapewnić, że niektórzy członkowie zespołu nie byli nadmiernie zaangażowani w te spotkania. W porozumieniu z zespołem zdecydowano, że spotkania całego zespołu powinny odbywać się raz w semestrze, spotkania zespołu podstawowego raz w miesiącu, na przemian ze spotkaniem kierownika projektu (w których uczestniczył tylko jeden członek z każdego zespołu i główni badacze).

Ponadto, aby odzwierciedlić dużą liczbę dodatkowych spotkań, które miały miejsce (na przykład z zespołem opracowującym stronę internetową lub między głównym badaczem a kierownikiem projektu), uzgodniono, że będą one nagrywane i wysyłane do nieobecnych uczestników.

Innym ważnym zagadnieniem w trakcie realizacji projektu były różne języki: Angielski, włoski, francuski, hiszpański i polski. Podczas gdy angielski był głównym językiem używanym podczas spotkań głównych lub spotkań całego zespołu, wielu członków zespołu - z których wielu posługiwało się nim biegle - przyjęło na siebie rolę tłumaczy dla tych, którzy mniej biegle posługiwali się jednym z języków. Podczas spotkań multiplikatorów w Hiszpanii, Polsce i we Włoszech uczestnicy mieli możliwość skorzystania z tłumaczenia symultanicznego.

Podobnie, gdy organizowano wizyty w szkołach, zawsze były one organizowane w taki sposób, aby w każdej grupie znajdowali się członkowie zespołu, którzy w razie potrzeby mogli tłumaczyć. Członkowie zespołu dbali też o to, by podczas prezentacji i spotkań używać uproszczonego języka.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



UNIVERSITÀ
CATTOLICA
del Sacro Cuore



COMILLAS
UNIVERSIDAD PONTIFICIA
ICAI FCAE FCEH



UCO
FACULTE D'ÉDUCATION
UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN

KATOLICKI
UNIWERSYTEC
JANA PAWŁA II

KUL



H. INTERE DELI ŠTUDIJE, DELI UČENJE I DELI POMOĆI



École
Notre-Dame
de la Source



salesianos
CARABANCHEL



4. WDROŻENIE

4.1. Działania w ramach projektu

Zarządzanie komunikacją opierało się na wprowadzeniu kilku systemów komunikacji, przy zachowaniu jasności co do sposobu ich wykorzystania. Używaliśmy poczty elektronicznej do komunikowania kluczowych kwestii, zarówno dla całego zespołu, jak i indywidualnie dla członków projektu. Obejmowało to komunikację o spotkaniach, kluczowych celach i obiegu spotkań, a także pracę związaną z produktami intelektualnymi. Wszystkie gotowe dokumenty umieszczaliśmy na Google Drive, dzięki czemu mieliśmy je wszystkie w jednym miejscu. W przerwach między spotkaniami ponadnarodowymi organizowaliśmy spotkania całego zespołu i rdzenia, które odbywały się za pomocą konferencji Microsoft Teams.

Wreszcie, używaliśmy WhatsApp w ramach zespołu głównego do pilnej komunikacji oraz do komunikacji logistycznej i organizacyjnej podczas spotkań międzynarodowych.

Głównymi działaniami organizowanymi w ramach projektu były Wyjścia, Spotkania Ponadnarodowe, wydarzenia mnożnikowe i warsztaty. Podczas spotkań ponadnarodowych zespół miał kombinację działań. Obejmowały one warsztaty, wizyty w szkołach, imprezy integracyjne, imprezy integracyjne i działania społeczne. Pomiędzy spotkaniami międzynarodowymi członkowie zespołu odbywali spotkania lokalne, które były związane z rozwojem produktów intelektualnych, jak również z zarządzaniem i realizacją projektu.

Wizyty w szkołach

Były one mocnym elementem projektu i miały miejsce podczas spotkań międzynarodowych, kiedy wszyscy członkowie projektu mieli możliwość odwiedzenia szkół w regionie, w którym odbywały się spotkania międzynarodowe. Wizyty w szkołach obejmowały obserwację praktyki w klasie, a także możliwość rozmowy z pracownikami szkoły. Wizyty w szkołach zostały zorganizowane w różny sposób w każdym kraju. Wizyty te miały duże znaczenie dla umożliwienia zrozumienia międzykulturowego pomiędzy członkami projektu, z możliwością wykorzystania tego, czego się nauczyli, w praktyce w swoich własnych krajach.

Modelowanie i zapewnienie rozwoju zawodowego

Podczas pierwszego międzynarodowego spotkania w Madrycie (Hiszpania), zespół prowadzący z UCSC zaprezentował szczegółowo narzędzia obserwacyjne opracowane w poprzednich doświadczeniach action-research we Włoszech. Modelowało to jakość i interaktywność projektu oraz dało hiszpańskim, polskim i francuskim uczestnikom praktyczny wgląd w to, jak narzędzie obserwacji zostało opracowane we Włoszech.

Mnożniki zdarzeń



UNIVERSITÀ
CATTOLICA
del Sacro Cuore



COMILLAS
UNIVERSIDAD PONTIFICIA



UCO
FACULTE D'EDUCATION
UNIVERSITE CATHOLIQUE DE LOUVAIN



KATOLICKI
UNIWERSYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II



M I U F
H. MIKULCZYKOWSKI, DOKŁADNIK I DE LA PRINCEPSA





Są one opisane szczegółowo w osobnym rozdziale, ale podsumowując, zorganizowaliśmy cztery wydarzenia mnożnikowe w trakcie trwania projektu. W tym jedno wydarzenie mnożnikowe w każdym kraju.

Imprezy integracyjne

W trakcie spotkań ponadnarodowych zorganizowaliśmy szereg ćwiczeń z zakresu budowania zespołu. Na przykład podczas jednego spotkania ponadnarodowego członkowie projektu pracowali w grupach ponadnarodowych nad dialogiem bez użycia słów i przekazywaniem przedmiotu bez użycia rąk.

Działania w ramach projektu związane z produktami intelektualnymi

Było wiele działań projektowych związanych z produktami intelektualnymi. W pierwszej fazie projektu, kiedy prowadziliśmy badania, działania projektowe obejmowały projektowanie kwestionariuszy, podróżowanie w celu przeprowadzenia wywiadów z uczestnikami i prowadzenie grup fokusowych w różnych częściach trzech krajów. Podczas opracowywania materiałów szkoleniowych, kompetencji i wskaźników jakości, działania projektowe obejmowały gromadzenie grup interesariuszy w celu dyskusji nad materiałami. Wdrożenie i przeprowadzenie szkolenia było kluczowym działaniem projektu w tej fazie, a w Grecji obejmowało ono także kontynuację szkolenia w postaci dwóch wizyt mentorskich członka projektu w każdej szkole w celu wsparcia ich w dalszym doskonaleniu praktyki klasowej. Ponadto działania projektowe obejmowały gromadzenie zasobów i materiałów na stronę internetową, co często wiązało się z odwiedzaniem szkół w celu przeprowadzenia dalszych rozmów z nauczycielami. Działania projektowe obejmowały również organizowanie bezpośrednich spotkań zespołów związanych z realizacją projektu dla lokalnych zespołów projektowych.

Działania upowszechniające

W ramach projektu podjęto szereg działań upowszechniających. Obejmowały one pisanie biuletynów i zbieranie materiałów do nich, przemawianie na konferencjach i szereg innych wydarzeń w celu rozpowszechniania pracy projektu.

4.2. Współpraca między partnerami

4.2.1 Partnerzy projektu

Uniwersytet Cattolica del Sacro Cuore (UCSC) był ogólnie odpowiedzialny za zarządzanie projektem. Ich rola skupiała się na opracowaniu jasnego przeglądu projektu, skutecznym wdrażaniu poszczególnych faz i zarządzaniu komunikacją między partnerami. Opracowaliśmy wykres Gantta dla różnych faz projektu i wykorzystaliśmy spotkania międzynarodowe, spotkania całych zespołów TEAMS oraz spotkania rdzeniowe TEAMS w celu przekazania kluczowych priorytetów. Zespół



UCSC oraz Centrum Badań i Studiów nad Niepełnosprawnością i Marginalnością (CeDisMa) były w wyjątkowej sytuacji, aby poradzić sobie z tą rolą, ponieważ przed realizacją projektu MOEC zlecono im opracowanie materiałów szkoleniowych, wskaźników jakości i kompetencji dla programu szkoleniowego FISM we Włoszech. Program rozwoju zawodowego FISM został opracowany we współpracy z wieloma przedszkolami w północnych Włoszech. Doświadczenie UCSC oznaczało, że byliśmy w doskonałej pozycji do prowadzenia i mentorowania innych organizacji partnerskich do:

- Przeprowadzić badania podstawowe.
- Wspierać kolegów z innych organizacji.
- Kierować opracowywaniem treści.
- Zarządzanie i kooperacja różnych organizacji partnerskich.
- Wdrożenie i zarządzanie wszystkimi aspektami projektu.
- kierowanie organizacją spotkań ponadnarodowych i wydarzeń mnożnikowych.
- Opracowanie i wdrożenie strategii oceny.

IC "Gabrio Piola" " i IC "Falcone i Borsellino" przyłączyły się do projektu MOEC z dużym zaangażowaniem, zwracając uwagę na udział od najwcześniejszych etapów projektu. Punktem wyjścia było szkolenie, które objęło wszystkich nauczycieli przedszkolnych i pozwoliło im zastanowić się nad sensem i znaczeniem posiadania narzędzia wsparcia tak wszechstronnego i ukierunkowanego jak to tylko możliwe dla grupy wiekowej 3-5 lat. Zespół nauczycieli włożył wiele wysiłku w stworzenie narzędzia poprzez wstępną fazę obserwacji i porównania z dostępnymi modelami. Dzięki zawsze ciągłej współpracy w zespołach, rozwinęły one relację wzajemnego dzielenia się i wsparcia, która doprowadziła do stworzenia narzędzia coraz bardziej bogatego i adekwatnego do powstałych potrzeb. W trakcie trzyletniego okresu odbyły się spotkania międzynarodowe, które były fundamentalnym momentem i dla wszystkich zaangażowanych nauczycieli, ponieważ można było zobaczyć i doświadczyć nowych realiów i pod wieloma względami odmiennych od szkoły włoskiej.

University Catholic West (UCO) został zaangażowany w projekt MOEC jako partner. Nauczyciel-badacz przyjął rolę kierownika części francuskiej w ramach programu. Regularne wymiany organizowane przez pilotów Uniwersytetu Sacred Cuore umożliwiły kierownikowi ze strony francuskiej przestrzeganie harmonogramu projektu, zrozumienie oczekiwań zarówno pod względem administracyjnym, finansowym i edukacyjnym, jak i w zakresie pisania różnych raportów. Byliśmy bardzo dobrze nadzorowani i wspierani w naszych wysiłkach przez cały czas trwania projektu. Po raz pierwszy braliśmy udział w projekcie Erasmusa. Jakość wymiany pomiędzy różnymi rozmówcami, różnymi partnerami zaangażowanymi w projekt była naprawdę wyjątkowa, pozwoliła nam na postęp w wiedzy o tego typu projektach.

Partnerstwo szkoły i uniwersytetu było bardzo ważne dla zespołu Notre-Dame de la Source. W grupach fokusowych wszyscy nauczyciele mogli mówić o swojej pracy i trudnościach w pomaganiu dzieciom niepełnosprawnym lub mającym problemy z nauką. Ségolène Le Mouillour i Jacques Legal z uniwersytetu słuchali bez osądzania. Pomogli nauczycielom szkoły sproblematyzować ich potrzeby szkoleniowe. Te dwa szkolenia były bardzo interesujące i ważne. Nauczyli się nowego



rozumienia trudności w nauce poprzez pisanie portretów uczniów, definicji włączenia, miejsca dla rodzin i towarzyszyli zespołowi w analizowaniu naszej praktyki zawodowej w świetle teorii.

Zespół z Miejskiego Przedszkola nr 5 w Puławach w Polsce był głównie odpowiedzialny za prowadzenie badań i obserwację dzieci biorących udział w projekcie. Naszą rolą było obserwowanie zachowań dzieci, analizowanie i wyciąganie wniosków, a także informowanie rodziców o całym procesie. Po ustaleniu kierunku pracy nauczyciele współpracowali ze specjalistami w celu pokonania trudności edukacyjnych, z którymi borykały się dzieci. Zespół z przedszkola przedstawił podczas spotkania online prezentację multimedialną, w której wszystkie dane edukacyjne i pedagogiczne były oparte na przeprowadzonych obserwacjach dzieci. Tłumaczenie prezentacji zostało przygotowane również przez polski zespół z przedszkola nr 5. Byliśmy również odpowiedzialni za zorganizowanie w naszym przedszkolu ponadnarodowego spotkania z wszystkimi partnerami projektu w Puławach. W naszym przedszkolu odbyła się również konferencja z udziałem eksperta projektu prof. dr hab. Edytą Gruszczyk - Kolczyńską. Jako kolejny wkład zespół przedszkola nagrał film dokumentujący całą wizytę naszych partnerów zarówno w przedszkolu nr 5 jak i na KUL.

Jeśli chodzi o zespół hiszpański, w którym uczestniczyły Universidad Pontificia Comillas i Institución Profesional Salesiana jako ośrodek edukacyjny, przeprowadzono kilka sesji szkoleniowych wśród uczestników, w których wzięli udział członkowie zespołu i nauczyciele zaangażowani w stosowanie kwestionariusza obserwacji. Sesje te zostały uznane za konieczne, aby pogłębić tematy bezpośrednio związane z projektem i ujednoczyć kryteria wśród wszystkich uczestników, których pochodzenie formacyjne i zawodowe było bardzo różne.

Przy tworzeniu hiszpańskiej wersji kwestionariusza obserwacji współpracowaliśmy z Dña. Elisa Gutiérrez, absolwentka psychologii edukacyjnej i posiadaczka dyplomu z pedagogiki specjalnej, z bogatą karierą w dziedzinie psychologii edukacyjnej. Jej misja w projekcie była podwójna. Z jednej strony, doradzała hiszpańskiemu zespołowi w produkcji, organizacji i adaptacji kwestionariusza obserwacji do hiszpańskich realiów. Z drugiej strony, doradzała zespołowi hiszpańskiemu w tworzeniu komplementarnego narzędzia nietypowych markerów, które było bardzo przydatne w późniejszej pracy nad ostatecznym projektem narzędzia obserwacyjnego. Narzędzie to zostało bardzo pozytywnie ocenione przez członków zespołów MOEC różnych krajów podczas spotkań ponadnarodowych, w których była o nim mowa.

Hiszpański zespół pracował wydajnie w różnych zadaniach realizowanych w ciągu tych trzech lat, przy dużym osobistym zainteresowaniu wszystkich uczestników, aby osiągnąć cel, jakim jest końcowy rezultat tego projektu, który okaże się użytecznym narzędziem dla nauczycieli do wczesnego wykrywania trudności i możliwych problemów na etapie edukacji przedszkolnej.

Należy również podkreślić duże zaangażowanie uczestniczących nauczycieli trzech lat edukacji przedszkolnej, zarówno w sesjach formacyjnych, jak i szkoleniowych oraz w stosowaniu zaprojektowanego narzędzia. Ta postawa jest szczególnie znacząca w ciągu dwóch lat, podczas których trwały najcięższe działania związane z COVID 19, w których oprócz normalnej pracy dydaktycznej musieli zająć się swoimi uczniami z innych perspektyw i współpracować z MOEC.

Należy podkreślić płynną komunikację, która miała miejsce przez cały czas, zarówno w odniesieniu do zespołu włoskiego jako lidera projektu, jak i pozostałych krajów uczestniczących. Należy szczególnie podkreślić wyjątkową pracę wykonaną przez zespół włoski, którego kierownictwo przez



te trzy lata było nienagane i skuteczne, wspierając dobre relacje między członkami MOEC i ułatwiając pracę przez cały czas. W ten sposób odpowiadali na wszystkie wątpliwości w szybki, jasny i skuteczny sposób, rozwiązując wszystkie problemy, które się pojawiały; utrzymywali płynną komunikację; ułatwiali produkcję prac i prezentacji; i pozytywnie współpracowali z dobrymi relacjami utrzymywanymi między wszystkimi uczestnikami w ciągu tych trzech lat.

4.2.2 Współpraca między partnerami

W projekcie istniał wysoki poziom współpracy i komunikacji, z ogromną ilością pasji i pozytywnej energii. Osoby nawiązały głębokie przyjaźnie, a spotkania ponadnarodowe miały energetyzującą i pozytywną atmosferę. Projekt skorzystał z faktu, że wszystkie organizacje partnerskie miały wcześniej kontakt z kolegami z Università Cattolica del Sacro Cuore (UCSC, instytucja wiodąca). Koledzy z UCSC współpracowali blisko z dwoma zaangażowanymi szkołami - Istituto Comprensivo "Piola", Giussano i Istituto Comprensivo "Falcone e Borsellino", Offanengo. Sędziwy nauczyciel ze szkoły w Offanengo współpracował również z kolegami ze wszystkich czterech zaangażowanych uniwersytetów katolickich. Wszystkie pięć szkół było bezpośrednio połączonych z krajowym uniwersytetem zaangażowanym w projekt.

UCSC i dwa lokalne przedszkola ściśle współpracowały w zakresie szkoleń edukacyjnych, nadzoru i aktywnych projektów dla dzieci. Współpraca w tle była ważna dla projektu, ponieważ partnerzy mieli już dobre wyniki we współpracy. Oznaczało to, że różne organizacje i osoby rozpoczynały projekt ze wspólnymi wartościami i pasją do wprowadzania zmian dla dzieci z autyzmem.

Jak tylko program badawczy MOEC został uruchomiony, University Catholic de l'Ouest zorganizował spotkanie z całym zespołem edukacyjnym szkoły Notre Dame de la Source zaangażowanym z nami w program. Wydawało nam się bardzo ważne, aby móc skojarzyć wszystkich profesjonalistów ze szkoły dla lepszej komunikacji między różnymi partnerami, a w konsekwencji poszanowania oczekiwań na poszczególnych etapach projektu. Dyrektor szkoły zadbał również o to, aby poinformować rodziców uczniów uczęszczających do szkoły o udziale nauczycieli w projekcie. Szkoła nie została wybrana przypadkowo. Dyrektor pracuje w UCO jako trener przyszłych nauczycieli. W ten sposób zbudowaliśmy i określiliśmy planowanie różnych działań, które należy podjąć. Regularna wymiana w grupach fokusowych ułatwiła relacje między różnymi specjalistami. Dzień przeglądu zorganizowany ze wszystkimi aktorami podkreślił zainteresowanie doświadczonym programem zarówno dla profesjonalistów, którzy naprawdę byli w stanie zakwestionować swoje profesjonalne gesty i postawy, jak i dla pracowników akademickich. Dzięki temu mogły się rozwinąć profesjonalne i przyjacielskie relacje. Dziś kontynuujemy dyskusję na temat kontynuacji projektu.

W reprezentacji Hiszpanii współpraca między UPC a szkołą była fantastyczna. Przez cały czas trwania Projektu, praca zespołowa przebiegała w sposób skoordynowany. Zarówno Zahira Ciprián, jak i María del Mar Gómez wykonały wspaniałą pracę koordynacyjną z nauczycielami Institución Profesional Salesiana, do której należy dodać dodatkowe trudności wynikające z pandemii, z którą musiały sobie poradzić, z projektem i z funkcjami zarządzającymi w ośrodku.

Z drugiej strony należy również wspomnieć o nauczycielach ośrodka edukacyjnego, którzy brali udział w stosowaniu narzędzia. Dokonali oni wcześniejszej analizy pierwszych wersji kwestionariusza oraz przekazali bardzo przydatne informacje zwrotne po przeprowadzeniu



pierwszej aplikacji, co przyczyniło się do tego, że mogliśmy dopracować narzędzie aż do osiągnięcia jego obecnej wersji, którą uznają za przydatną dla nauczycieli.

Należy również wspomnieć, że czas stosowania ankiet zbiegł się z okresami szczególnego obciążenia pracą w szkole, zarówno zespołu zarządzającego, jak i nauczycielskiego. Odpowiedź całego zespołu i nauczycieli była bardzo dobra, co pozwoliło osiągnąć dotrzymanie terminów projektu.

Komunikacja była znacznie ułatwiona dzięki regularnym spotkaniom kolegów na spotkaniach międzynarodowych. Ponieważ spotkania te trwały po pięć dni i odbywały się dwa razy w roku, rozwinął się silny etos zespołu, a poszczególne osoby dobrze się poznały. W ten sposób powstało dobre poczucie koleżeństwa, które utrzymywało się przez cały czas realizacji projektu. Realizacja polegała na dobrym połączeniu realizacji międzynarodowej i lokalnej. Również w tym przypadku struktura zespołu wspomagała ten proces, ponieważ kierownicy projektu w każdym kraju mieli ogólny obraz sytuacji, a jednocześnie nie przytłaczali wszystkich, przejmując odpowiedzialność za komunikację i wdrażanie w ramach własnych zespołów.

Postawiliśmy przed tym projektem bardzo ambitne cele. Prowadzenie badań, a także opracowanie i dostarczenie kilku poziomów szkoleń oraz innych zasobów było ambitnym projektem. Stworzyliśmy materiały szkoleniowe, narzędzia do obserwacji, aplikację internetową i raporty z badań, by wspomnieć o najbardziej znaczących rezultatach intelektualnych. Te wysokie oczekiwania oznaczały, że wszyscy członkowie personelu poświęcili projektowi więcej czasu niż było to przewidziane w ofercie. Wyznaczyliśmy bardzo wysokie standardy w odniesieniu do jakości i choć było to oczywiście pozytywne, oznaczało również, że członkowie zespołu byli często napięci i nie zawsze mieli wystarczająco dużo czasu na refleksję.

Zarządzanie komunikacją opierało się na wprowadzeniu kilku systemów komunikacji, przy zachowaniu jasności co do sposobu ich wykorzystania. Używaliśmy poczty elektronicznej do komunikowania kluczowych kwestii, zarówno dla całego zespołu, jak i indywidualnie dla członków projektu. Obejmowało to komunikację o spotkaniach, kluczowych celach i obiegu spotkań, a także pracę związaną z produktami intelektualnymi. Wszystkie gotowe dokumenty umieszczaliśmy na Google Drive, dzięki czemu mieliśmy je wszystkie w jednym miejscu. W przerwach między spotkaniami ponadnarodowymi organizowaliśmy spotkania całego zespołu i rdzenia, które odbywały się za pomocą konferencji Microsoft Teams.

Wreszcie, używaliśmy WhatsApp w ramach zespołu głównego do pilnej komunikacji oraz do komunikacji logistycznej i organizacyjnej podczas spotkań międzynarodowych.

Kwestia językowa, opisana w poprzednim rozdziale, była problemem, z którym zmagali się wszyscy członkowie zespołu we wszystkich czterech krajach biorących udział w projekcie. Koordynator zdecydował się zarządzać całym projektem w języku angielskim, ponieważ był to język znany przez największą liczbę członków zespołu, ale w trakcie projektu często musieliśmy zwalniać tempo działań, aby umożliwić wszystkim uczestnikom zrozumienie tego, co było mówione i co odpowiadali. Zespół Główny zdecydował, że ograniczona liczba członków zespołu - z których wielu biegle posługiwało się językiem angielskim - przyjęła rolę tłumaczy dla tych, którzy mniej biegle posługiwali się jednym z języków.



Zespół MOEC, gdybyśmy mieli realizować podobny projekt w przyszłości, starałby się z wyprzedzeniem poznać istniejące narzędzia w każdym z krajów uczestniczących w projekcie, aby zaoszczędzić czas na opracowanie nowego, połączonego narzędzia, jeśli byłoby to interesujące dla każdego kraju partnerskiego.

4.2.3 Kluczowe grupy docelowe w projekcie

Naszymi kluczowymi partnerami pozaakademickimi były szkoły, władze lokalne, organizacje trzeciego sektora, firma konsultingowa, regionalny i krajowy rząd oraz biznes. Organizacje uczestniczące kaskadowo przekazywały pracę innym partnerom nieakademickim poprzez rozwój programów szkoleniowych i narzędzi obserwacji, a przede wszystkim aplikacji internetowej MOEC. Wiązało się to z utworzeniem eksperckich grup referencyjnych, które były zaangażowane w kształtowanie materiałów poprzez udzielanie informacji zwrotnych oraz projektowanie interfejsu i użyteczności narzędzi analogowych i cyfrowych. Te eksperckie grupy doradcze składały się ze specjalistów, kluczowych decydentów, ekspertów ICT i projektantów oraz praktyków w każdym kraju. Ponadto, partnerzy projektu dostarczyli program rozwoju nauczycieli grupie praktyków szkolnych we Włoszech (n=110), Francji (n=26), Polsce (n=64) i Hiszpanii (n=45). W sumie pracowaliśmy z czterema szkołami. Otrzymaliśmy informacje zwrotne od nauczycieli ze szkół, w których odbyli szkolenie, wskazujące na to, że w jego wyniku zmienili swoją praktykę, a to z kolei przyniosło korzyści dzieciom. Członkowie zespołu byli w stanie przeprowadzić obserwacje wskazujące na to, że rzeczywiście tak się stało, poprzez wizyty w szkołach.

Szersza grupa decydentów, trenerów i pracowników szkół uczestniczyła w naszych wydarzeniach związanych z pomnażaniem i rozpowszechnianiem wiedzy (n>400). Wreszcie, last but certainly not least, dzieci były centralnie zaangażowane (n=305 w sumie). Pracownicy i rodzice (n=42) uzyskali dostęp do otwartych zasobów edukacyjnych udostępnionych przez nauczycieli oraz do syntezy obserwacji przeprowadzonych w klasach.

Podsumowując, grupy docelowe projektu obejmowały dzieci w wieku przedszkolnym, praktyków, decydentów, nauczycieli i trenerów w terenie oraz innych zainteresowanych. Zaangażowaliśmy te grupy docelowe poprzez grupy fokusowe i wywiady dla Produktu Intelktualnego 1, poprzez Multiplier Events, wizyty w szkołach podczas spotkań międzynarodowych oraz poprzez zaangażowanie grup referencyjnych ekspertów w informacje zwrotne dotyczące materiałów szkoleniowych.



5. ZAANGAŻOWANIE I WPŁYW

5.1 Wpływ na członków zespołu

Projekt miał korzystny wpływ na poszczególnych uczestników projektu, o czym świadczą ich informacje zwrotne ze spotkań ponadnarodowych oraz raporty ewaluacyjne z tych spotkań. Wzbogacił ich wiedzę i zrozumienie potrzeb interesariuszy, którym służą. Wszyscy partnerzy odnieśli wzajemne korzyści ze współpracy, ponieważ umożliwiła im ona rozwinięcie praktyk pracy opartych na uczestnictwie i współpracy, a także wpłynęła na ich umiejętności techniczne. Wszyscy uczestnicy dowiedzieli się o polityce i praktykach w innych krajach i w ten sposób poszerzyli swoją wiedzę i zrozumienie.

Projekt zaangażował sieci ludzi w znaczący sposób, który wykraczał poza oczekiwania. Zaangażowanie i wpływ sieci można zaobserwować na podstawie liczby osób zaangażowanych w nasze eksperckie grupy referencyjne (n=14); liczby osób, które wzięły udział w szkoleniach (n= 60 we Włoszech; n=16 we Francji; n= 23 w Polsce; n=37 w Hiszpanii) oraz liczby osób, które wzięły udział w wydarzeniach o charakterze multiplikacyjnym w trakcie trwania projektu (łącznie n=ponad 300).

Projekt dał organizacjom partnerskim możliwość rozwijania umiejętności transferowalnych ich pracowników w zakresie opracowywania programów szkoleniowych opartych na dowodach, szeregu interaktywnych i motywujących zasobów dla praktyków, prowadzenia szkoleń i tworzenia wytycznych dla pracowników szkół i innych środowisk. Projekt miał szczególnie wpływ na umożliwienie rozwoju praktyk współpracy, robienia rzeczy razem i przyspieszenia procesu uczenia się, które to spowodowało.

Grupy fokusowe Zespołu Głównego zauważyły, że w wyniku projektu członkowie wszystkich organizacji partnerskich zaczęli pracować bardziej zespołowo. Grupy fokusowe uchwyciły również, na przykład, jak zaangażowanie we współpracę z trzema innymi zespołami w celu napisania oferty, fundamentalnie zmieniło sposób, w jaki każdy członek zespołu pracował ze swoim zespołem krajowym.

Inni mówili o tym, jak praca doprowadziła do poprawy umiejętności zawodowych ich samych i innych. Szczególnie w przypadku polskich uczestników, jedna z nich skupiła się na tym, jak praca w projekcie zmieniła jej poglądy. Mówiła o mocy współpracy, która pozwala wyjść poza to, co możemy zrobić indywidualnie. Podkreśliła, że konsekwencją tego jest to, że jako zespół w Polsce spotykają się teraz częściej, aby wspólnie dyskutować i rozwiązywać problemy i czują się bardziej pozytywnie nastawieni do przyszłości.

Grupy fokusowe Core Team udokumentowały, jak zmieniła się praktyka w szkołach. Nauczycielka pracująca dla polskiego wydziału szkolnego, wspierająca innych nauczycieli w szkołach ogólnodostępnych, uznała, że wizyty hiszpańskich, francuskich i włoskich kolegów w polskiej szkole wzmocniły jej poczucie wspierania praktyków w budowaniu potencjału, a nie bycia osobą, która zawsze stara się dostarczać informacje. W przypadku nauczycielki ze szkoły hiszpańskiej wizyty te wzmocniły jej przekonanie o tym, jak ważne jest zapewnienie sieci wsparcia rówieśniczego, kultywowanie grup przyjaźni i możliwości rozwijania umiejętności interakcji społecznych w bezpiecznym, wspierającym i integracyjnym środowisku dla każdego dziecka w przedszkolu. Jedna



z nauczycielek we Włoszech podkreśliła, że nauczyła się inaczej zachowywać w stosunku do dzieci, ponieważ teraz używa wizualnych podpowiedzi i wydaje proste polecenia. Czuła, że może teraz dostosować swoje nauczanie do indywidualnych potrzeb uczniów, może zapobiegać kryzysom i radzić sobie z trudnymi sytuacjami, a także, że w wyniku jej udoskonalonej praktyki dziecko zmniejszyło ilość ataków topnienia i lepiej współpracowało z innymi. Inna włoska nauczycielka mówiła o tym, jak rozwinęło się jej zrozumienie znaczenia uczenia się w grupie, że zdobyła narzędzia do wprowadzania zmian w swojej pedagogice i nauczyła się lepiej radzić sobie z zachowaniami, które stanowią dla niej wyzwanie w klasie.

Nie można nie docenić pozytywnego wpływu na odpowiednie grupy docelowe i interesariuszy, ponieważ materiały poprawiły umiejętności, zrozumienie i wiedzę na temat dobrej praktyki wczesnej edukacji wśród pracowników szkół oraz praktyki i polityki w odpowiednich kontekstach krajowych. Sam program szkoleniowy jest innowacyjny, ponieważ wykorzystuje klipy filmowe, działania wbudowane w materiały szkoleniowe, a narzędzie do obserwacji opracowane w aplikacji internetowej stanowi doskonałe ramy do wykorzystania w wielu organizacjach i przez osoby prywatne do jego realizacji.

Stworzenie MOEC WebApp do szerszego wykorzystania w skali międzynarodowej miało korzystny wpływ na uczestniczące organizacje poprzez wzmocnienie ich zrozumienia uniwersalnych aspektów dobrej wczesnej edukacji i obserwacji, pomoc w identyfikacji szeregu nowych zasobów, a tym samym umożliwienie im zwiększenia potencjału ich organizacji. Aplikacja internetowa o otwartym kodzie źródłowym jest dostępna dla praktyków na całym świecie i dostarcza tym interesariuszom niezwykle potrzebnych zasobów zwiększających świadomość na temat wczesnej edukacji oraz modelu rozwoju zawodowego.

5.2. Wpływ projektu na poziomie lokalnym, regionalnym, europejskim i/lub międzynarodowym

Pożądanym, ogólnym efektem projektu był postęp w dziedzinie wczesnej edukacji we Włoszech, Polsce, Francji i Hiszpanii w zakresie zrozumienia, jak poprawić wiedzę edukacyjną, zrozumienie i praktyki nauczycieli, którzy pracują z dziećmi w przedszkolach. Ten ruch wiązał się z przejściem od koncentracji na deficytach do koncentracji na różnicach i mocnych stronach. Zebraliśmy dowody wpływu poprzez ocenę wszystkich międzynarodowych spotkań projektowych; każdego z wydarzeń Multiplier; zbieranie informacji zwrotnych od uczestników, którzy wzięli udział w szkoleniu i pisanie raportów ewaluacyjnych na ten temat oraz tworzenie historii tworzenia wartości z członkami zespołu i innymi interesariuszami. Monitorowaliśmy również, w jaki sposób ludzie angażowali się w stronę internetową, stronę na Facebooku, czasopisma i Twittera (patrz poniżej w części dotyczącej rozpowszechniania).

Na poziomie lokalnym umożliwiliśmy 1) zwiększenie poziomu kompetencji cyfrowych; 2) poprawę kompetencji związanych z profilami zawodowymi, 3) nowe praktyki edukacyjne we wczesnym wykrywaniu trudności dziecka w przedszkolu oraz 4) szersze zrozumienie praktyk, polityki i systemów we wczesnej edukacji. Na poziomie systemowym projekt doprowadził do kształcenia i szkolenia, które jest lepiej dostosowane do potrzeb pracowników oświaty w poszczególnych krajach.



W ten sposób przyczynił się do włączenia społecznego wszystkich uczniów w szkole. Projekt miał również szerszy wpływ społeczny poprzez rozwój wiedzy na temat wczesnej edukacji, od podnoszenia świadomości i codziennych praktyk po szkolenie przyszłych nauczycieli. Stworzył mistrzów obserwacji przyszłości, którzy mogą kaskadować szkolenie do nowych odbiorców, co prowadzi do długotrwałych i trwałych zmian i wpływu. Wszyscy partnerzy i organizacje zaangażowane w projekt odnieśli korzyści organizacyjne, w tym poszerzenie międzynarodowych sieci i uczenie się na podstawie dobrych praktyk w czterech krajach.

Na poziomie europejskim przyczynia się ona do włączenia społecznego w edukacji i szerszej pojętej spójności społecznej. Mamy nadzieję, że MOEC WebApp zwiększy świadomość znaczenia wczesnego wykrywania trudności dziecka w wielu krajach i będzie wspierać i wzmacniać interakcję między praktyką, badaniami i polityką. W ramach projektu zespół stworzył model współpracy międzynarodowej i metodę dostarczania, która może być zastosowana w innych krajach do badania, oceny i rozwoju praktyki edukacyjnej w zakresie wczesnej edukacji dziecka w różnych kontekstach. Sam model i zawarte w nim treści umożliwiają zatem rozwój, transfer i wdrażanie innowacyjnych praktyk na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim. Rozpoczęliśmy już komunikację z potencjalnymi partnerami w różnych krajach na temat rozszerzenia modelu na te kraje. Do krajów tych należą USA, Rumunia, Turcja, Finlandia, Belgia, Jordania.

5.3. Wkład w najistotniejsze priorytety programu Erasmus Plus Kluczowa akcja 2

W epoce takiej jak nasza, określonej przez Komisję Europejską (2014) jako epoka "bezprecedensowych wyzwań gospodarczych i społecznych", pierwszym realnym sposobem na zmniejszenie form nierówności społecznych mogą być inwestycje w usługi dla wczesnego dzieciństwa, zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i jakościowym.

Jakość usług w zakresie opieki nad dziećmi sprzyjałaby wysokiej jakości możliwościom dla wszystkich dzieci poprzez zmniejszenie form nierówności i niekorzystnej sytuacji. Oprócz wartości z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej, wartość dodaną można z pewnością przedstawić jako zmniejszenie przyszłych wydatków publicznych na opiekę społeczną, zdrowie i wymiar sprawiedliwości.

Dane dotyczące gwałtownego wzrostu liczby nieletnich i rodzin korzystających z tych usług powinny skłonić nas do zastanowienia się nad znaczeniem zachęcania i promowania badań w tym kierunku. We Włoszech 96,5% dzieci w wieku od 4 do 6 lat uczęszcza do przedszkola. Ten wskaźnik daje nam status ponadprzeciętny w porównaniu ze średnią europejską (94,3%).

Projekt ten promował dobre praktyki w kierunku wczesnego wykrywania możliwych trudności dziecka w wieku 3-6 lat, definiując instrumenty edukacyjne wspólne dla instytucji partnerskich na poziomie międzynarodowym.

Bardziej szczegółowymi celami projektu MOEC były:

1. Rozwijanie, poprzez specjalne szkolenia, umiejętności obserwacyjnych nauczycieli szkół biorących udział w projekcie
2. Uświadomienie znaczenia odpowiedniej obserwacji i nabywania obowiązków w zakresie związanym z edukacją.



3. Promowanie jedności celów w zespole wychowawczo-dydaktycznym: celem jest wnikliwe prowadzenie dziecka z każdej perspektywy.
4. Osiągnięcie, pomiędzy podmiotami partnerskimi (uniwersytetami i zaangażowanymi szkołami), wspólnej definicji narzędzia do wczesnego wykrywania ewentualnych trudności u dzieci oraz protokołu jego stosowania, który uwzględnia specyfikę kontekstu
5. Eksperymentowanie z wykorzystaniem narzędzia w różnych kontekstach
6. Przedstawienie dobrych praktyk pracy
7. Promowanie relacji z rodzinami, w orientacji współodpowiedzialności za edukację

Cele te są silnie powiązane z celami akcji kluczowej 2 programu Erasmus Plus dotyczącej partnerstw strategicznych, które koncentrują się na: 1) promowaniu zorganizowanej współpracy transgranicznej i międzyregionalnej; 2) poprawie potencjału organizacji działających w dziedzinie edukacji; 3) doskonaleniu zawodowym osób pracujących w dziedzinie edukacji poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie zakresu szkolenia wstępnego i ustawicznego; 4) ułatwianiu walidacji uczenia się formalnego i nieformalnego; oraz 5) tworzeniu otwartych zasobów edukacyjnych, które powstają w wyniku badań i zaangażowania ekspertów i praktyków w dziedzinie edukacji.

Projekt przyczynił się do realizacji priorytetów kluczowej akcji 2 programu Erasmus Plus i jest z nimi dobrze powiązany, ponieważ osiągnął swój cel, jakim było wspieranie znaczących i produktywnych partnerstw strategicznych, które promowały zorganizowaną współpracę transgraniczną. Zwiększył potencjał wszystkich organizacji uczestniczących, jak również władz regionalnych i szkół, które uczestniczyły w rozwoju zawodowym. Wzmocnił rozwój zawodowy osób pracujących w edukacji poprzez zwiększenie jakości i zakresu kształcenia ustawicznego w dziedzinie wczesnej edukacji oraz ułatwił walidację formalnego i nieformalnego uczenia się poprzez stworzenie poziomów rozwoju zawodowego, zestawu narzędzi obserwacyjnych, aplikacji internetowej, raportów międzynarodowych i otwartej strony edukacyjnej.

Model współpracy umożliwił organizacjom uczestniczącym konstruktywną współpracę, a badaczom i praktykom wspólne tworzenie wiedzy. Innowacyjna i partycypacyjna metodologia zaangażowała w jego rozwój szereg interesariuszy. Model ten z kolei doprowadził do powstania trwałego modelu, który jest kontynuowany po zakończeniu projektu. Program rozwoju zawodowego, w partnerstwie ze stroną internetową z otwartymi zasobami edukacyjnymi, wnosi wyraźny wkład w ulepszone praktyki zaspokajania potrzeb grupy defaworyzowanej. Wzmocnił on powiązania między badaniami i usługami w obszarach, w których pracowaliśmy.



6. DYSEMINACJA

6.1 Docelowi odbiorcy

Naszymi docelowymi odbiorcami była nasza znacząca sieć kontaktów, w tym 3000 studentów (byłych i obecnych) związanych z Centrum Studiów i Badań nad Niepełnosprawnością i Marginalnością (CeDisMa) na Uniwersytecie Cattolica w Mediolanie (IT); 1000 studentów związanych z Wydziałem Edukacji na Uniwersytecie Catholique de l'Ouest; 700 studentów związanych z Wydziałem Edukacji Uniwersytetu Catholique de l'Ouest; rozległa sieć School Hub w prowincji Monza (IT), do której należy szkoła IC Piola (+1000 nauczycieli), która jest siecią składającą się z ponad 50 przedszkoli; oraz duża baza danych zainteresowanych stron, takich jak EECERA (European Early Childhood Education Research Association), Save the Children Italia.

Adresatami planu upowszechniania we Włoszech są nauczyciele przedszkolni, specjaliści w dziedzinie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, tacy jak terapeuci i lekarze; stowarzyszenia i fundacje zainteresowane opieką i edukacją dzieci, nauczyciele wspomagający i wychowawcy, dyrektorzy szkół, rodzice, dzięki CeDisMa, decydenci i osoby kontaktowe w Ministerstwie Edukacji. Namacalne aspekty planu upowszechniania to strony internetowe szkół i ośrodków, na których znajduje się link do projektu, dostarczonych materiałów, narzędzi obserwacji, wiedzy i doświadczeń uczestników.

Głównym celem projektu było podniesienie wiedzy, umiejętności i zrozumienia pracowników oświaty w zakresie wczesnego wykrywania trudności u dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Poza naszymi istniejącymi sieciami, naszymi głównymi odbiorcami na poziomie lokalnym i regionalnym byli pracownicy szkół we Włoszech, Francji, Hiszpanii i Polsce, a także organizacje szkoleniowe, ochotnicze i niedochodowe zainteresowane opieką nad dziećmi i edukacją. To byli docelowi odbiorcy, których wiedzę i praktykę chcieliśmy wzmocnić poprzez rozwój intelektualnych produktów i strategii projektu.

Ponadto rozwój szkolenia wymagał osób, które chętnie zaangażowałyby się w jego prowadzenie w różnych szkołach i innych miejscach. Na poziomie regionalnym kluczowe było więc dotarcie do odbiorców poprzez sieci szkół i wydziały edukacji we władzach lokalnych i regionalnych. Dlatego też nawiązaliśmy współpracę z pracownikami Ufficio Scolastico w Monza i Brianza, jak również z siecią szkół powiązanych z naszym partnerem Universidad Comillas w Madrycie i jego regionem, a w szczególności poprzez powiązania z siecią szkół Salesiana.

Zależało nam również na dotarciu do pracowników naukowych i studentów, ponieważ projekt stanowił dobry przykład współtworzenia wiedzy przez badaczy i praktyków. Chcieliśmy, aby projekt stanowił silny przykład stypendium zaangażowanego społeczeństwa, z możliwością szkolenia nowej generacji badaczy, którzy są zaangażowani w badania partycypacyjne z nauczycielami przedszkolnymi centralnie zaangażowanymi w te badania. Projekt zapewnił model umożliwiający studentom i początkującym badaczom udział w projekcie, w którym mieli możliwość zaangażowania się we współtworzenie wiedzy, zaangażowanie z praktykami, nauczycielami i dziećmi w przedszkolu. Chcieliśmy rozpowszechnić to podejście wśród innych pracowników akademickich i studentów, ponieważ uważamy, że takie podejście ma większe szanse doprowadzić do zmian i wpływu na praktykę w dziedzinie badań nad wczesną edukacją.



Na poziomie krajowym naszymi docelowymi odbiorcami byli decydenci i ministerstwa edukacji w poszczególnych krajach, tak aby projekt mógł stać się modelem dobrej praktyki w rozwoju kursów ciągłego rozwoju zawodowego. Członkowie Krajowego Stowarzyszenia Pedagogicznego (SIPES) we Włoszech uczestniczyli w naszym wydarzeniu multiplikacyjnym w Mediolanie; na konferencji w Polsce przedstawiciel Lokalnych Władz Oświatowych otworzył konferencję, a w Hiszpanii zaangażowaliśmy się w szereg członków Wydziału Edukacji w trakcie trwania projektu.

Na poziomie europejskim zależało nam na zaangażowaniu szerszej publiczności akademickiej i praktyków, aby zilustrować siłę modelu współpracy opartego na rozwoju społeczności praktyków. Grupa ta składała się głównie z naukowców na uniwersytetach, a strona internetowa z zasobami miała na celu dotarcie do szerszej grupy odbiorców w szkołach. Dotarliśmy do międzynarodowej publiczności poprzez dostarczenie plakatów i warsztatów na konferencji 30th EECERA (wrzesień 2021).

6.2 Działania upowszechniające

Nasze działania upowszechniające obejmowały rozpowszechnianie działań projektowych poprzez: wydarzenia multiplikacyjne; strony internetowe; biuletyny; publikacje; media społecznościowe; artykuły prasowe.

Wydarzenia mnożnikowe były podstawą rozpowszechniania informacji o projekcie MOEC, jak również ważnym środkiem, dzięki któremu można zmierzyć jego wpływ. Wydarzenia związane z mnożnikami zostały przedstawione w części dotyczącej wydarzeń związanych z mnożnikami. W celu zapewnienia smaku informacji zwrotnej z wydarzeń mnożnikowych, poniżej przedstawiono kilka reprezentatywnych przykładów:

- Collaborative Innovation in Early Childhood Education: Zapobieganie zaburzeniom neurorozwojowym, Madryt (listopad 2019)
- Collaborative approaches serving a shared definition of inclusion education, Angers (online) (maj 2020)
- Równe szanse rozwoju dziecka w przedszkolu: teoria-diagnoza-praktyka, Lublin (listopad 2021)
- Więcej możliwości dla każdego dziecka - Prospettive e riflessioni per includere nella scuola dell'infanzia, Mediolan (czerwiec 2022)

Strona internetowa Università Cattolica del Sacro Cuore - MOEC została stworzona w celu rozpowszechnienia wyników projektu wśród odbiorców akademickich. Dostarczała ona informacji o projekcie, aby dać tym, którzy ją odwiedzili, wgląd w procesy związane z tworzeniem programów szkolenia nauczycieli i narzędzi obserwacji w Polsce, Francji i Hiszpanii. Adres internetowy tej strony to: <https://progetti.unicatt.it/moec-home>

15 lutego 2020 roku odbyła się konferencja prasowa z udziałem IC "Piola" dr Roberto Di Carlo, nauczycieli zaangażowanych w projekt oraz pedagoga Paoli Molteni, podczas której projekt został zaprezentowany lokalnym gazetom.



Do września 2022 roku strona ta przyciągnęła 3217 unikalnych odsłon przez osoby z wielu krajów. Większość osób wchodzących na stronę pochodziła z Włoch, Hiszpanii, Polski i Francji, ale widzowie z Wielkiej Brytanii, Grecji i Rumunii stanowili po 9% widzów.

W marcu 2022 roku uruchomiono zasobową stronę internetową projektu. Był to jeden z intelektualnych produktów projektu: www.moecproject.eu. We wrześniu 2022 roku strona ta przyciągnęła ponad 1000 odsłon i 219 użytkowników, z łączną liczbą 280 sesji. Większość użytkowników (131) pochodzi z Włoch, ale interesujące jest, że duża liczba (60) znajduje się w Irlandii. Strona ma również wejścia z USA, Niemiec, Nowej Zelandii, Indii i Holandii.

Ponadto, wszyscy pozostali partnerzy w każdym kraju również udostępniają informacje o projekcie MOEC na swoich stronach internetowych (np. <https://www.cedisma.it/2020/01/20/progetto-e-moec-more-opportunities-for-every-child/>).

Strona CeDisMa na Facebooku była wykorzystywana jako główna strona społecznościowa MOEC. W okresie od października 2019 do września 2022 roku udało się dotrzeć do około 7K osób (z konta @cedisma).

Członkowie zespołu UCSC wygłosili prezentacje łącznie na 18 lokalnych i krajowych konferencjach. Członkowie zespołu UCdO wygłosili sześć prezentacji o projekcie na konferencjach studenckich oraz dla nauczycieli i pracowników szkół pracujących z dziećmi w przedszkolu, docierając dzięki temu do ponad 3000 osób.

Zespół UPC rozpowszechnił pracę MOEC na stronie internetowej uniwersytetu (Zapis i dostępność w otwartym dostępie działań szkoleniowych przeprowadzonych podczas obchodów KOM, poprzez Comillas TV: https://tv.comillas.edu/media/Jornada+Proyecto+MOEC/1_hse6q0tz/158129391 oraz Wiadomości opublikowane w sieci o szkoleniach dla nauczycieli: <https://www.comillas.edu/noticias/61-comillas-cihs/chs/chs-investigacion/1469-el-reto-de-la-atencion-a-la-diversidad-en-el-aula>

Są oni autorami artykułów przywoływanych wcześniej w innych działach czasopisma Padres y Maestros: Jest to kwartalnik poświęcony zajmowaniu się tematami związanymi z edukacją o zróżnicowanej tematyce redagowany przez Universidad Pontificia Comillas, którego artykuły są publikowane po poddaniu ich wzajemnej weryfikacji. Obecnie ma 355 prenumeratorów w Hiszpanii i wielu odwiedzających z całego świata (Meksyk, USA, Kanada, Argentyna, Kolumbia i Brazylia).

Każdy z partnerów europejskich promował również projekt na konferencjach i seminariach. Obejmowało to ustną prezentację na Krajowej Konferencji SIPeS w Macerata (IT) (Mar 2022). Członkowie zespołu prezentowali projekt również na arenie międzynarodowej. W tym w Skopje, Macedonia w czerwcu 2022 i Jordanii w listopadzie 2021.

Na poziomie europejskim upowszechniliśmy naszą pracę poprzez platformę upowszechniania Erasmus Plus+, przesyłając wszystkie nasze wytwory intelektualne. Projekt MOEC był do tej pory promowany na jednej konferencji międzynarodowej. EECERA 2021 stanowi jedną z najważniejszych konferencji dotyczących wczesnego dzieciństwa w kalendarzu międzynarodowym. W 2021 roku, ze względu na pandemię, konferencja EECERA została zorganizowana online, a zespołowi MOEC przyznano warsztaty. Podczas warsztatów przedstawiciele międzynarodowego zespołu opisali projekt i jego cele.



Najważniejszym mechanizmem promowania otwartego dostępu do naszych produktów intelektualnych jest nasza strona internetowa oparta na zasobach, która sama w sobie jest produktem intelektualnym. Adres URL do niej to www.moecproject.eu.

Promujemy również swobodny dostęp do dorobku intelektualnego poprzez stronę internetową naszej uczelni oraz poprzez umieszczanie dorobku intelektualnego na platformie upowszechniania, a także umieszczanie linków do stron internetowych naszych organizacji.

Nie chcemy jednak zachęcać nikogo do korzystania z materiałów szkoleniowych do szkolenia innych lub samych narzędzi obserwacyjnych, chyba że uczestniczył w wydarzeniach "szkolenia MOEC", ponieważ planujemy opracować system licencjonowanych szkoleń w celu ochrony zapewnienia jakości szkolenia i narzędzia obserwacyjnego poprzez wykorzystanie aplikacji internetowej.

Materiały szkoleniowe i ich dostarczenie przez uniwersytety (USCC; UCdO; KUL e UPC) powstały w wyniku interaktywnej synergii z krajowymi zespołami szkolnymi, ożywiając i uzupełniając podstawowe materiały opracowane przez badaczy. Ten model współpracy był kluczowy dla długoterminowego sukcesu programu, ponieważ był znaczący w kształtowaniu elastyczności materiałów, które mogły być wykorzystywane przez zespoły szkoleniowe w różnych środowiskach edukacyjnych (głównym, specjalnym i specjalistycznym). Umożliwił on zmianę kultury i postaw pracowników szkół w ich obszarach i zainicjował chęć aktualizacji, odnowienia i rewizji istniejących podejść, strategii i przepisów dotyczących uczniów z trudnościami w przedszkolu. Oznaczało to także, że materiały były nadal dostępne i wykorzystywane przez innych.

Zapewniliśmy, że ta dynamika zespołu, która powstała w wyniku projektu Erasmus Plus, pozostanie aktywna, a rezultaty projektu będą dostępne i wykorzystywane przez innych przez długi czas po zakończeniu projektu: każdy zespół krajowy zbudował silną współpracę z lokalną szkołą, a wszystkie uniwersytety otworzyły współpracę z innymi nauczycielami, aby nadal korzystać z materiałów MOEC. Możemy stwierdzić, że partnerstwo doprowadziło do dalszego naturalnego i organicznego rozwoju, stając się finansowo samowystarczalne i ma potencjał do rozszerzenia na inne sektory. Tak więc, biorąc pod uwagę, że jednym z kluczowych celów tego projektu było stworzenie trwałego modelu szkolenia i obserwacji trudności dziecięcych w przedszkolu, możemy zapewnić, że wyniki projektu pozostaną dostępne i będą szeroko wykorzystywane.

Università Cattolica del Sacro Cuore, koordynator MOEC, będzie kontynuował rozwój i utrzymanie strony internetowej MOEC i aplikacji internetowej (www.moecproject.eu) po zakończeniu projektu poprzez wewnętrzne zasoby dostępne na wydziale. Zapewni to, że wyniki projektu pozostaną dostępne i wykorzystywane przez innych po zakończeniu projektu przez co najmniej 5 lat. Zasoby, takie jak artykuł w otwartym dostępie, prezentacje, nagranie szkoleniowe i więcej innych, będą nadal dostępne online na tej stronie internetowej, a my zapewnimy, że będziemy je nadal upowszechniać we wszystkich naszych przyszłych pracach. Za każdym razem, gdy szkoła otrzymuje szkolenie od członków MOEC, prawdopodobnie rozpowszechnią oni tę pracę dalej do innych szkół, również dla nas. w szczególności narzędzie do obserwacji webapp. Ten projekt z pewnością stworzył dynamikę, która umożliwi dalszy rozwój w każdym kraju partnerskim i w całej Europie. W każdym kraju ciężko pracowano nad znalezieniem dalszych źródeł finansowania lokalnie w organizacjach partnerskich, aby zapewnić regularną aktualizację materiałów i bycie na bieżąco z rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz w dziedzinie wczesnej edukacji.



6.3. Potencjał wykorzystania podejścia MOEC w innych projektach na większą skalę

Istnieje ogromny potencjał wykorzystania wniosków z projektu MOEC na większą skalę i w innym obszarze geograficznym. Aspekty naszej metodologii, które potencjalnie mogą być przydatne dla innych krajów obejmują:

- 1) pojęcie angażowania się w badania mające na celu określenie poziomu wiedzy i potrzeb szkoleniowych pracowników szkół przed opracowaniem programów szkoleniowych;
- 2) zebranie przekroju społeczności w celu zapewnienia, że materiały czerpią z wielu podstaw wiedzy i są istotne dla praktyków oraz
- 3) budowanie wspólnoty praktyki składającej się z pasjonatów, w tym współpracujących ze sobą specjalistów, rodzin i profesjonalistów.

Koncepcja tworzenia różnych modułów szkoleniowych, od podnoszenia świadomości po bardziej dogłębne szkolenia, jest również kluczowa dla tego modelu, ponieważ umożliwia rozwój grup praktyków, którzy mogą stać się mistrzami edukacji. Osoby te mogą z kolei kaskadowo przekazywać swoją wiedzę większej liczbie pedagogów, rodzin i dzieci, a tym samym budować zdolność do rozwoju praktyki włączającej. Wierzymy, że taki model mógłby być przydatny dla ludzi w wielu krajach.

Częścią wizji projektu jest kontynuowanie pracy, która została opracowana poprzez badanie wpływu programu na 1) rozwój i praktykę nauczycieli oraz 2) obserwację uczniów. Pragniemy również rozszerzyć to, czego nauczyliśmy się w ramach tego projektu, aby opracować modele do zastosowania przez organizacje i osoby w innych krajach. Podjęliśmy już projekt szkoleniowy dla projektu "Bridges in Amman" w Jordanii, promowanego przez Centrum Solidarności Międzynarodowej (CESI), które prowadziło badania nad tym, jak poprawić edukację i obserwację w szkołach na całym świecie. Prowadzimy również rozmowy z kolegami z australijskiego Departamentu Edukacji, w szczególności z dr Kendrą Kots, która przyjechała z wizytą do naszego wydziału w Mediolanie.

Aby iść do przodu, planujemy złożyć kolejne wnioski o dofinansowanie, aby 1) kontynuować współpracę z naszymi kolegami z Hiszpanii, Polski i Francji, prowadząc badania poprzez studia przypadków szkół i nauczycieli, aby uchwycić wpływ projektu w dłuższym okresie czasu; 2) rozszerzyć podobny projekt na inne kraje w Unii Europejskiej i poza nią. Plany obejmują założenie przedsiębiorstwa społecznego, poprzez które można promować tę pracę, a wstępne prace przygotowawcze w tym zakresie zostały podjęte.



7. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

W wyniku realizacji projektu przeszkoliliśmy pracowników szkół w różnych szkołach we Włoszech, Francji, Polsce i Hiszpanii. Szkolenie MOEC będzie nadal prowadzone przez trenerów po zakończeniu finansowania UE, więc materiały opracowane w trakcie projektu będą nadal wykorzystywane. Ogólna strona internetowa (www.moecproject.eu) będzie utrzymywana i rozwijana przez pracowników UCSC po zakończeniu projektu, a UCO, KUL i UPC będą utrzymywać stronę odpowiednio w każdym języku narodowym. Zasoby i wyniki będą również dostępne na stronie internetowej dla praktyków w wielu krajach do pobrania i wykorzystania. Aplikacja MOEC WebApp zawarta na stronie internetowej będzie nadal rozpowszechniana i promowana przez wszystkich członków uniwersytetu, a logowanie i samouczek zostaną udostępnione każdej nowej szkole, która będzie chciała z niej korzystać w przyszłości.

Partnerzy opracowali modele, dzięki którym produkty MOEC będą miały charakter samopodtrzymujący się. Trwałość programu była oczywiście wyzwaniem w obecnej finansowej i społecznej rzeczywistości europejskiej. Jednak pozytywna informacja zwrotna i wielki odzew ze strony pracowników szkół uświadomiły potrzebę kontynuacji programu.

Trwałość szkolenia we Włoszech będzie przebiegać w następujący sposób: UCSC ma specjalny dekret szkoleniowy dla przyszłych nauczycieli przedszkolnych i nowy wykład będzie poświęcony tematowi MOEC, czyli wczesnemu wykrywaniu trudności dziecka w przedszkolu. Wszyscy studenci uczestniczący w kursie szkoleniowym w UCSC (ponad 150 każdego roku) będą rozumieli projekt i wraz z profesorami będą badać aplikację internetową, raporty i materiały. Planowane są nowe działania upowszechniające, aktywna współpraca jest otwarta z miastem Monza, które wspiera ponad 120 nauczycieli w gminnych przedszkolach publicznych. IC "Falcone Borsellino" i IC "Piola" będą kontynuować współpracę z UCSC i w ramach swoich zespołów, z pedagogicznym wspólnym wsparciem i dwoma rocznymi wizytami i wymianą.

W Hiszpanii, Universidad Pontificia Comillas, w roku akademickim 2022/23 i kolejnych podejmie następujące działania: Informacja i dostęp do narzędzia obserwacyjnego zaprojektowanego w Projekcie zostaną przesłane do ponad 250 ośrodków edukacyjnych, w których studenci kierunku Edukacja Przedszkolna i Podstawowa odbywają praktyki, w celu umożliwienia im włączenia się w stosowanie narzędzia obserwacyjnego; Sam projekt zostanie rozpatrzony i narzędzie zostanie pokazane wszystkim studentom kierunku Edukacja Przedszkolna Uniwersytetu, którzy biorą udział w przedmiocie "Dificultades de Aprendizaje y Trastornos del Desarrollo" ("Trudności w uczeniu się i zaburzenia w rozwoju"), który jest prowadzony na 3 roku (około 30 studentów na roku), którzy są potencjalnymi użytkownikami tego narzędzia, kiedy rozpoczną pracę zawodową; samym Projektem zajmą się i narzędzie pokażą wszyscy studenci kierunku Pedagogika Przedszkolna Uniwersytetu, którzy podejmują przedmiot "Dificultades de aprendizaje relacionadas con el desarrollo cognitivo" ("Trudności w uczeniu się związane z rozwojem poznawczym"), wykładany na V roku studiów podwójnych na kierunku Pedagogika Przedszkolna i Edukacja Podstawowa (ok. 50 studentów na roku), którzy podobnie jak w poprzednim przypadku są potencjalnymi jego użytkownikami, gdy rozpoczynają pracę zawodową.

UCO będzie prowadzić szkolenia i korzystać z aplikacji internetowej na skalę światową: Wydział Edukacji ma stałe miejsce na Polinezji Francuskiej, gdzie raz w roku koordynator UCO MOEC będzie



jeździł na szkolenia i lekcje. Jeden z naukowców UCO został koordynatorem ds. potrzeb edukacyjnych w supramentalnej "szkole na wyspie" w Wielkiej Brytanii Francuskiej: będzie on nadal używał materiałów MOEC, w szczególności aplikacji internetowej, z nauczycielami tej szkoły.

Zespół uniwersytecki KUL będzie realizował szkolenie MOEC do regularnych zajęć dla przyszłych nauczycieli, na Wydziale Pedagogicznym. Współpraca z Przedszkolem MP Nr5 będzie kontynuowana dzięki umowie na doradztwo i wsparcie pedagogiczne. Nauczyciele będą nadal korzystać z aplikacji internetowej przez co najmniej trzy lata po zakończeniu projektu.



8. UWAGI KOŃCOWE

Podsumowując, projekt More Opportunity for Every Child (MOEC) był bardzo udanym przedsięwzięciem, które wywarło widoczny wpływ na członków zespołu zaangażowanych w jego realizację, organizacje, dla których pracują oraz interesariuszy, z którymi się kontaktują. Projekt wygenerował szereg wartościowych wyników intelektualnych i sposobów pracy, które prawdopodobnie będą nadal wywierały wpływ na dziedzinę wczesnej edukacji na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Osiągnięcia projektu przekroczyły początkowe oczekiwania w odniesieniu do jakości produkty; wpływ projektu na członków zespołu; zaangażowanie i udział silnej sieci osób i dotarcia do szerszych grup odbiorców. Materiały i zasoby stworzone w ramach projektu są dostępne na stronie internetowej projektu: www.moecproject.eu oraz na platformie Erasmus Plus Dissemination: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>